

Rumunsko

Romania

1 Základní informace

1.1 Obecné informace

Rozloha	237 500 km ²	
Obyvatelstvo (mil.)	22,246	
Hlavní město	București / Bukurešť	
Jazyk	Rumunština	
Měna	rumunský nový lei / RON	
Výše HDP na osobu	11.400 USD (2007)	Srovnání (HDP ČR = 1) 0,47
Telefonní předvolba	+ 40	
Internetová doména	.ro	

Zdroj: OECD, CIA. Detailní definice ukazatelů viz příloha 1.

1.2 Ekonomický vývoj

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Růst HDP (%)	8,1	5,5	8,8	4,4	8,0	6,3	6,2
Inflace (%)	17,8	14,1	9,3	8,7	4,9	6,7	
Nezaměstnanost (%)	8,6	7,0	8,1	7,2	7,3	6,4	
Kurs RON/CZK	9,0	8,45	7,8	8,36	8,0	8,5	7,06

Zdroj údajů: OECD, ČNB, Eurostat. Detailní definice ukazatelů viz příloha 1.

2 Právní formy podnikání

Přehled právních forem

Místní název	Nejbližší český ekvivalent	Poznámky, popis
<i>Societăți cu răspundere limitată (S.R.L.)</i>	společnost s ručením omezeným	Musí mít 1 — 50 společníků. Min. kapitál je stanoven na 200 RON (cca 60 EUR).
<i>Societăți pe acțiuni (S.A)</i>	akciová společnost	Min. kapitál je stanoven 90.000 RON (cca 25.715 EUR). Min. 30 % kapitálu je nutno splatit předem, zbytek do 12 měsíců od registrace. Min. počet akcionářů je 5, horní hranice není stanovena. Min. hodnota akcií 0.1 RON.
<i>Societate în nume colectiv (s.n.c.)</i>	veřejná obchodní společnost	obdoba české v. o. s.
<i>Societate în comandită simplă (s.c.s.)</i>	komanditní společnost	obdoba české k. s.
<i>Comerciantul persoana fizică</i>	podnik jednotlivce	
<i>Societăți în comandită pe acțiuni (s.c.a.)</i>	„komanditní společnost na akcie“	Vlastníky jsou komanditisté a komplementáři jako u k. s., ale majetek je u tohoto typu společnosti tvořen akciemi. Min. kapitál je stanoven na 90.000 RON (cca 25.715 EUR)

Zdroj: /www.kpmg.ro, Deloitte

2.1 Založení společnosti s ručením omezeným

Přibližná délka procesu založení: 14 dní

Přibližné náklady na založení: cca 450 RON (124 EUR)

Krok	Činnost	Náklady	Trvání	Místo, dotčená instituce
1.	Obdržení certifikátu od obchodního registru, certifikát je platný 3 měsíce a dokazuje, že není zvolené jméno společnosti obsazené.	50 RON	1	<i>Registrul Comertului</i>
2.	Vložení kapitálu na bankovní účet a získání potvrzujícího dokumentu.	0 — 0,5 % vloženého kapitálu	1	libovolná banka
3.	Obdržení "daňového záznamu" pro společníky v podniku a pro zákonné zástupce od finančního oddělení dané župy či Bukureštské samosprávy.	5 RON (20 ve zrychleném řízení)	5	
4.	Registrace u <i>Biroul Unic</i> obchodního registru (<i>Registrul Comertului</i>) dané župy či Bukureštské samosprávy. Obchodní registr předá registrační certifikát obsahující jedinečný kód. Ten dokazuje, že je podnik zaregistrován k odvodu daní. Kód uděluje Ministerstvo financí (skrze obchodní registr) do 8 hodin od zažádání. Poté je informace o založení společnosti zaslána k <i>Regie autonomei</i> pro uveřejnění.	39 RON kolkovné, 120 RON registrační poplatek, 30 RON za každou jednotlivou informaci o společnosti. 90 RON za každých 32 řádek.	3	<i>Registrul Comertului (BASC) u Tribunalul Bucuresti</i>
5.	Registrace k DPH u Ministerstva financí (uvědomí ho obchodní registr) a to vydá podniku jeho číslo DPH. Nový podnik je povinen se registrovat do 30 dní od registrace společnosti (formulářem č.10) u Ministerstva financí jako plátce daně z příjmu a sociálního pojištění.	zdarma	3	<i>Registrul Comertului</i> <i>Ministerul Economiei și Finanțelor</i>

Krok	Činnost	Náklady	Trvání	Místo, dotčená instituce
6.	Registrace zaměstnanců u místního inspektorátu práce, každá pracovní smlouva musí u něj být zaregistrována do 20 dnů od nástupu zaměstnance.	zdarma	1	<i>Inspectoratul Teritorial de Munca</i>

Zdroj: WB

2.2 Registrace OSVČ

Podniky jednotlivce ručí za své závazky v plné výši.

Pro založení podniku jednotlivce (*Comerciantul persoana fizica*) je nutno požádat o povolení starostu obce, ve které žadatel sídlí. Pokud je povolení uděleno, je nutné registrovat podnik jednotlivce u Obchodního registru (*Registrul Comertului*) a daňového úřadu.

2.3 Založení pobočky nebo kanceláře

Reprezentativní kancelář nemůže provádět hospodářskou činnost. K založení reprezentativní kanceláře je nutné kontaktovat Ministerstvo malého a středního podnikání, obchodu, cestovního ruchu a volných profesí (*Ministrul pentru întreprinderi mici și mijlocii, comerț, turism și profesii liberale*) a zaplatit roční poplatek ve výši cca 2.750 RON (cca 750 EUR) za licenci.

Dále je nutná registrace na Ministerstvu ekonomiky a financí (*Ministrul economiei și finanțelor*) a u Rumunské obchodní komory (*Camera de Comerț și Industrie a României*).

Poslední podmínkou je fixní roční úhrada daně z příjmu ve výši cca 4.000 EUR (cca 14.500 RON)

Pobočku (*sucursală*) je nutné zaregistrovat u daňového úřadu. Pobočky mají na své mateřské společnosti určitou autonomii, a to v rámci limitů stanovených mateřskou společností. Pobočky mohou být dány do likvidace nezávisle na své mateřské společnosti.

3 Daňový systém

3.1 Přímé daně (Impozite directe)

Daň z příjmu fyzických osob (*impozitul pe venit*)

Sazba daně z příjmu fyzických osob je v Rumunsku stanovena na 16 %.

3.2 Daň z příjmu právnických osob (impozitul pe profit)

Sazba daně z příjmu právnických osob je v Rumunsku stanovena na 16 %, stejně jako u daně z příjmu fyzických osob. Daň je odváděna čtvrtletně, a to vždy 25. dne v měsíci následujícím po příslušném čtvrtletí.

Daň z příjmu „malých podniků“ (*impozitul pe veniturile microîntreprinderilor*)

Pokud podnik splní určité podmínky, může se namísto odvodu daně z příjmu právnických osob přihlásit k odvodu daně z příjmu „malých podniků“. Sazba daně je stanovena na 2.5 % (3 % v roce 2009) a je uvalena na příjmy společnosti. Podmínky jsou následující:

- roční obrát max. 100.000 EUR
- podnik má 1 — 9 zaměstnanců
- min. 50 % příjmů podniků musí být z jiné činnosti než je poradenství

Daň z pozemku (*impozitul pe teren*)

Sazba daně je stanovena obecním úřadem a je dána částkou na m². Podléhají ji všichni vlastníci půdy kromě společností, resp. zastavěné půdy v jejich vlastnictví. Daň se odvádí stejně jako u daně z budov ve stejných splátkách, a to 31. března a 30. září. V případě uhrazení celé sumy před 31. březnem vzniká nárok na snížení daně.

Daň z budov (*impozitul pe clădiri*)

V případě vlastnictví budovy fyzickou osobou je sazba daně stanovena na 0,1 % z ceny budovy. Ta je ovlivněna podloží a danou lokalitou. V případě, že je budova ve vlastnictví podniku, je sazba daně stanovena místním obecním úřadem a to mezi 0,25 – 1,5 % z pořizovací ceny budovy upravené o hodnotu rekonstrukce, modernizace či jiných změn ovlivňujících hodnotu budovy. Pokud nebyla budova ve třech předchozích letech oceněna, sazba daně se zvyšuje na 5 – 10%. U plně odepsaných budov je sazba daně snížena o 15 % z původní hodnoty. Daň z budov je odváděna ve stejných plátkách, a to 31. března a 30. září.

Dědická daň

Sazba dědické daně je v Rumunsku stanovena na 0,5 – 2 %.

Darovací daň

Darovací daň v Rumunsku neexistuje.

Daň z dopravních prostředků (*taxa asupra mijloacelor de transport*)

Vlastníci dopravních prostředků odvádějí tuto daň. Sazba daně se odvíjí od konkrétního prostředku přepravy. Prostředky patřící veřejným institucím nebo soukromým institucím, které prostředky využívají k přepravě v městském předměstském režimu, jsou od daně osvobozeny. Daň se odvádí ve čtvrtletních splátkách, a to vždy 15. března, června, září a listopadu.

Hotelová daň (*taxa hoteliera*)

Její výše je stanovena orgány místní samosprávy.

3.3 Nepřímé daně (Impozite indirecte)

DPH (*Taxa pe valoarea adăugată* — TVA)

Standardní sazba DPH je stanovena na 19 %, snížená 9% sazba je uplatňována na knihy, noviny, prodej léčiv, hotelové služby, vstupenky do muzeí či kin, atd. Od DPH jsou osvobozeny zdravotní služby, finanční a bankovní služby a služby vzdělání. Podniky mají za povinnost se přihlásit k odvodu DPH v případě, kdy obrat za předchozích 12 měsíců převyší 35.000 EUR.

Spotřební daně (*Taxe vamale*)

Sazba daní za jednotlivé produkty:

produkt	sazba nepřímé daně
Alkohol	až 750 EUR / hl
Cigarety	50 EUR / 1.000 cigaret
Káva	459 — 2.700 EUR / tuna
Paliva do automobilů	325 — 547 EUR / tuna
Kožešina, klenoty, křišťál, parfémy a zbraně	10 — 100 %
Elektrina	0,34 — 0,68 EUR / MWh

3.4 Daňové povinnosti podniku jednotlivce (OSVČ)

Výše jednotlivých příspěvků OSVČ v % ze zdanitelného příjmu.

příspěvek	sazba (%)
Příspěvek sociálního pojištění	27,5
Příspěvek zdravotního pojištění	5,5
Příspěvek do fondu zdravotní dovolené	0,85
Σ	33,85

Dále je možné se přihlásit k dobrovolnému odvodu příspěvku do fondu nezaměstnanosti ve výši 3,5 %. Kromě výše zmiňovaných příspěvků je OSVČ v Bulharsku povinna odvádět daň z příjmu ve výši 16 %.

4 Zvyklosti pracovního trhu

4.1 Regulace pracovního trhu

Podle rumunského zákoníku práce mohou lidé začít pracovat od 16 let. V určitých případech a se souhlasem rodičů či zákonných zástupců je možné uzavřít pracovní smlouvu s člověkem, který dosáhl 15 let s tím, že daná práce musí odpovídat jejich fyzickému stavu, znalostem a dovednostem. Složitou, riskantní a zdraví nebezpečnou práci jen možné zaměstnanci uložit až po dosažení 18 let věku.

Pracovní doba pro zaměstnance, kteří nedosáhli 18 let věku je omezena na 6 hodin denně a 30 hodin týdně s tím, že není možné takovému zaměstnanci uložit přesčasovou práci.

Zaměstnanci pracující v noci mají nárok na snížení běžné pracovní doby o jednu hodinu za den, ve kterém pracovali alespoň 3 hodiny v noci, a to bez jakéhokoliv negativního dopadu na jejich mzdu či plat.

Dále mají tito zaměstnanci nárok na příplatek ve výši 15 % z jejich běžného příjmu za hodinu noční práce.

Pracovní smlouva je v Rumunsku vyžadována v psané podobě a musí obsahovat tyto náležitosti: kdo smlouvu podepisuje, místo výkonu práce, adresu zaměstnavatele, popis práce, rizika práce (pokud jsou), datum zahájení práce, délka dovolené, základní plat, či další informace týkající se frekvence výplat, běžné pracovní doby apod.

Pracovní smlouvy na dobu určitou mohou být uzavřeny max. na dobu 12 měsíců a případně prodlouženy o dalších 6 měsíců.

Základní podmínky a zvyklosti pracovních vztahů:

Oblast	Rumunská praxe
Zkušební doba	Zkušební doba pro pracovníky v provozu nesmí překročit 30 kalendářních dní, pro pracovníky v řídicích pozicích 90 kalendářních dní. Zkušební doba pro zaměstnance provádějící nekvalifikovanou práci je stanovena na 5 pracovních dní. Pro vysokoškolsky vzdělané pracovníky může zkušební doba činit 3 – 6 měsíců.
Pracovní doba	Při zaměstnání na plný úvazek činí délka pracovního dne 8 hodin a týdně 40 hodin. Pracovní doba nemůže převýšit 48 hodin týdně, a to včetně přesčasů. Pracovní doba pro zaměstnance mladší 18ti let je omezena na 6 hodin denně a 30 hodin týdně. Při práci na směny může pracovní doba převýšit 8 hodin denně a 48 hodin týdně, ale celkový počet odpracovaných hodin v období nejdéle tří týdnů nesmí průměrně převýšit 8 hodin denně a 48 hodin týdně. Pracovní doba včetně přesčasů může dočasně převýšit 48 hodin týdně, ale v horizontu třech měsíců nesmí překročit max. 48 hodin týdně v průměru.
Placená dovolená	Minimální délka placené dovolené je v Rumunsku stanovena na 20 pracovních dní podle zákoníku práce nebo na 21 dní podle národní kolektivní pracovní dohody.
Výpovědní lhůty	Délka výpovědní lhůty je sjednána oběma stranami individuálně v pracovní smlouvě nebo v kolektivní smlouvě. Nesmí ale překročit 15 kalendářních dní pro pracovníky v provozu a 30 kalendářních dní pro pracovníky v řídicích pozicích.
Další ustanovení	Minimální mzda je od 1. ledna 2008 v Rumunsku stanovena na 500 nových lei. (cca 144 EUR).

Zdroj: EURES

4.2 Odvody za zaměstnance

Jsou odváděny následující příspěvky:

Příspěvek	Zaměstnavatel %	Zaměstnanec %
Sociální pojištění	18 (28)*	9,5
Příspěvek do zdravotního fondu	5,2	5,5
Příspěvek do fondu nezaměstnanosti	0,5	0,5
Příspěvek do fondu pracovních úrazů a nemocí z povolání	0,4 – 2,0	-
Příspěvek do nemocenského fondu a pojištění	0,85	-
Příspěvek pracovní komoře	0,25 – 0,75	-

Příspěvek	Zaměstnavatel %	Zaměstnanec %
Fond pojištění mezd	0,25	-
Σ	25,45 – 37,55	15,5

* záleží na podmínkách práce

5 Užitečné kontakty

Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale

(<http://www.cnpas.org/>):

Pro náhrady při pracovní neschopnosti v důsledku běžných nemocí, úrazů utrpěných mimo pracoviště, nemocí z povolání a pracovních úrazů, peněžité dávky k obnovení pracovní schopnosti, náhrady v mateřství, náhrady při výchově a ošetřování nemocného dítěte, starobní důchody, předčasné starobní důchody, invalidní důchody nebo důchody pozůstalých.

Pro dávky v nezaměstnanosti — **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă**

Web: <http://www.anofm.ro/>

Pro státní přídavek na děti — **Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei**

Web: <http://www.mmssf.ro/>

Pro státní přídavek na děti — **Casa Națională de Asigurări de Sănătate**

Web: <http://www.cnas.ro/>

Místní inspektoráty práce (*Inspectoratul Teritorial de Munca*)

<http://www.inspectmun.ro/Inspectorate/inspectorate.html>

Obchodní registr (*Registrul Comertului*):

Unirii nr. 74, Bl. J3B, sector 3, RO 030837 Bucuresti

Telefon: (+40-21) 3160804,

Fax: (+40-21) 3160803

E-mail: onrc@onrc.ro

Web: <http://www.onrc.ro/indexe.php>

Ministerstvo malého a středního podnikání, obchodu, cestovního ruchu a volných profesí:

(*Ministrul pentru IMM, comert, turism si profesii liberale*)

Calea Victoriei nr. 152, sector 1, Bucuresti

Tel: 021/2025109

Web: <http://www.mimmctpl.ro/>

Ministerstvo ekonomiky a financí (*Ministerul Economiei și Finanțelor — MEF*)

Web: <http://www.mefromania.ro/wps/portal>

Rumunská obchodní komora (*Camera de Comerț și Industrie a României*)

Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București,

Tel: (0040-21) 319 01 14-18, 21-23,

E-mail: ccir@ccir.ro

Web: <http://www.ccir.ro/>

6 Další informace

6.1 Anglicky

Doing business

<http://www.doingbusiness.org/>

Užitečná příručka o Rumunsku i o podnikání v něm:

http://www.hlbi.com/dbifiles/dbi_pdf/DBI%20Romania.pdf

Stránka o podnikání v Rumunsku:

<http://www.romania-company.com/>

Stručný výklad o daních v Rumunsku od společnosti Deloitte:

http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/dtt_tax_highlight_romania_011608.pdf

Agentura pro zahraniční investice v Rumunsku (doporučujeme):

Web: <http://www.arisinvest.ro>

6.2 Česky

Velvyslanectví České republiky

Ambasada Republicii Cehe

Strada Ion Ghica 11, Sector 3

030045 Bukurešť

tel. 303 92 30, 303 92 31, 303 92 43

fax 312 25 39

e-mail: bukurest@ines.ro

<http://www.mzv.cz/bucharest>

Rumunská ambasáda v Praze

Nerudova 5, Malá Strana, 118 00, Praha 1

tel.: + 420 257 534 210

Fax: + 420 257 531 017

E-mail: embroprg@mbox.vol.cz

<http://praga.mae.ro/>

Encyklopedie MZV

<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/encyklop.asp>

Business info

<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/rumunsko/1000686/>

Životní a pracovní podmínky v Rumunsku:

http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/zeme/rumunsko

Tento soubor vznikl jako součást projektu Aktualizovaná a rozšířená pravidla pro volný pohyb služeb a svobodu usazování v EU, ve spolupráci Svazu obchodu a cestovního ruchu České republiky a expertů z Centra pro regionální rozvoj ČR – Enterprise Europe Network (dříve Euro Info Centra Praha). Projekt byl podpořen odborem informování o evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky. Publikace je rovněž k dispozici na vládním informačním portálu o EU <http://www.euroskop.cz> a v síti regionálních Eurocenter ve všech krajských městech.

Kolektiv autorů: Ing. Kateřina Joklová, Ing. Vladimír Kváča, Ph.D., Jana Kváčová, RNDr. Jitka Ryšavá, Bc. Jiří Šourek.

Tento soubor může být rozmnožován elektronicky nebo tiskem pouze v kompletní a nezměněné podobě a rozšiřován pouze bezúplatně. Nejnovější verzi tohoto souboru naleznete na stránkách Svazu obchodu a cestovního ruchu České republiky – <http://www.socr.cz> – v kategorii aktivity, v podkategorii publikace.

Toto je verze ze září 2008.

EUROSKOP.CZ